

Gilde Nieuws, editie mei 2017

Van de voorzitter

We maken ons op voor het komend zomerseizoen. De panda's zijn gearriveerd. Voor Rhenen een gebruikelijk toeristenseizoen, of wordt het toch ook drukker op alle locaties waar wij rondleiden? Wij hopen wel op meer drukte, maar om het principe van “veel handen maken licht werk” vol te kunnen houden mogen er wel wat meer gidsen bij. Uw buurman – buurvrouw wellicht interesse om gids te worden? Tip ons dan.

Om op het verjaardagsfeestje ook eens iets anders over de panda's, panda drukte en panda manie te kunnen vertellen het volgende:

- de panda's zijn gehuisvest in een ogenschijnlijk traditioneel gebouw uit de Chinese bouwtraditie. Gemakshalve kun je het als afgeleid van de keizerlijke paleizen van de “verboden stad” in Beijing zien. Nou hadden die keizers niets met panda's. De panda manie is pas ontstaan in de communistische tijd onder Mao. En in ruimer verband natuurlijk pas toen de panda het logo werden van het WNF.

- die Chinese paleizen zijn niet meer de huidige bouwstijl in China. In Beijing staan wel degelijk heel moderne gebouwen, zoals bijvoorbeeld het beroemde gebouw van Rem Koolhaas voor CCTV.

- Chinezen hebben over het algemeen een andere houding ten opzichte van restauratie. Als een gebouw aan restauratie toe is, wordt er niet geschroomd om het volledig te slopen en dan volgens traditionele methoden volledig nieuw op te bouwen en desnoods een stukje verderop als dat zo uitkomt. Historische nieuwbouw. Nadeel is dat 'wat je ziet , niet is 'wat je denkt te zien". Voordeel is dat de vaardigheid om historiserend te bouwen op peil blijft. Daarom kon er een traditioneel historisch gebouw in Ouwehand ontstaan.

Bij restauraties in Nederland (denk aan de Cuneratoren) wordt slechts vervangen wat kapot is. We restaureren niet terug naar een bepaalde stijl of tijd. Het is heel simpel: wat was, blijft. Ook al zou er discussie mogelijk zijn of het wel stijlvast is. Tegenwoordig zetten we oudere bouwstijlen niet meer naar onze hand.

- dit Chinese paleis staat er voor de bezoekers, niet voor de beren. Het is gemodelleerd naar hoe Ouwehand denkt dat wij over China denken. Net zoals buitenlanders denken dat Nederlanders in molens wonen en op klompen lopen. Het zal geen verbazing wekken: panda's in China wonen niet in de keizerlijke paleizen.

Bovenstaande is door mij niet bedoeld als een waardeoordeel over historiserend bouwen. Kennelijk vraagt het publiek erom. Kennelijk voelen we ons er plezierig bij. Vergelijk het maar met de historiserende architectuur van de wederopbouw in de kern van Rhenen en in Ouwehand tijdens en vlak na WO2. Vergelijk het met de fantasiearchitectuur van het torenhuisje (1950). Vergelijk het maar met de historiserende herbouw van het bijna 100 jaar oude tuindorp Vreewijk. Vergelijk het ook maar met een nog iets ouder voorbeeld: het “gotischer” maken van, onder andere, de Cuneratoren door Cuypers eind 19e eeuw. En tenslotte vergelijk het ook eens met de het outletcentre Batavia stad in Lelystad.

Als je het zo benadert dan past het panda verblijf dus in de Rhenense traditie!

Succes met alle rondleidingen !

Tom Leker

Praktische zaken en mededelingen

De balies van VVV en museum zijn samengevoegd. Er zijn dus veel meer vrijwilligers die ingewerkt worden om “ons”- “frontoffice” te bevrouwen/bemannen. Net als wij allemaal vrijwilligers die erg hun best doen om alles goed te regelen. Veel nieuwe gezichten ook die we niet allemaal kennen. En die u zo nu en dan bellen of u op een bepaalde datum een rondleiding kunt geven. Soms lijken de medewerkers dan wat kort van stof. Dat kan komen omdat ze dan al een stuk of vijf gidsen gebeld hebben die op een bepaalde datum niet kunnen. Korte gesprekjes dus, niet om kennis te maken, maar om snel even de agenda te trekken.

Velen weten het al: de speelcabine van de beiaard is een paar centimeter opgetild om een paar doorgezakte balken in de klokkenstoel te repareren. Gevolg daarvan is dat de staaldraden naar de klokken te lang of te kort zijn geworden. De opdracht om dit te herstellen is door de gemeente inmiddels verstrekt aan de firma Eijsbouts. We nemen aan dat dit vrij snel weer hersteld is. Nu is het met de nodige voorzichtigheid door de beiaardier (Klaas de Haan) nog net in te regelen. Een andere beiaardier kun je er nu niet op laten spelen.

Gedurende de zomerperiode gaan we door met bespeling van de beiaard op de 2e en 4e zaterdag van de maand. Deze bespelingen worden gecombineerd met een open torenbeklimming.

Gemiddeld wordt de beiaard komende maanden echter wekelijks bespeeld. Soms een extra zaterdag en ook op diverse vrijdagavonden. Deze extra bespelingen zijn niet automatisch gekoppeld aan een beklimming, maar via het VVV wellicht wel als groeprondleiding te boeken. Aan de agenda wordt nog gewerkt.

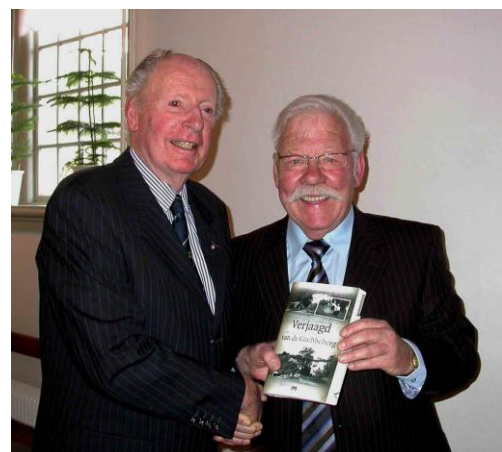
In memoriam Cor Crum

Op 29 maart overleed op 84-jarige leeftijd Cor Crum: een markante figuur uit de Rhenense samenleving.

Wellicht kent u hem als schrijver van “Verjaagd van de Grebbeberg”. Daarin vertelt hij over zijn oorlogservaringen: eerst als jochie van 5 tijdens de mobilisatie, en later over de verschrikkingen van de mei-dagen in 1940, de bezetting en de twee evacuaties die hij meemaakte, terwijl ook nog een tijd lang een Joods gezin met twee kinderen in hun huisje bij de Grebbesluis zaten ondergedoken.

Toen zijn boek in 2009 werd gepresenteerd, overhandigde hij in het Oude Raadhuis het eerste exemplaar aan Wil Landzaat, de zoon van commandant Landzaat, die sneuvelde in mei 1940. Met de moeder van Wil heeft de familie Crum in al die jaren veel contact gehad.

Bij die boekpresentatie merkte Wil op, dat dit boek als toonbeeld van oorlogs-ervaringen eigenlijk ook in de Gedachteniskerk thuishoorde. Wil was daar al vele keren geweest, bv. na het dodenappel op Tweede Pinksterdag en bij de ontvangst van Engelse veteranen jaarlijks in september. Cor zei daar zeer mee vereerd te zijn, maar omdat hij niet

wist hoe hij dat moest regelen, zei Wil hem toe dat hij daarvoor zou zorgen. Helaas stierf Wil vrij kort daarna en bleef Cor met dit verhaal zitten.

Eind vorig jaar kwam ik Cor tegen en vertelde hij me zijn relaas. Na overleg met het bestuur van de Gedachteniskerk besloten we, dat Cor bij de bijeenkomst op Tweede Pinksterdag (as. maandag 5 juni 2017) zijn boek officieel in de nieuwe vitrinekast zou plaatsen. (Deze kast is mede dankzij een financiële bijdrage van het Cuneragilde aangeschaft en zal op die dag onthuld worden).

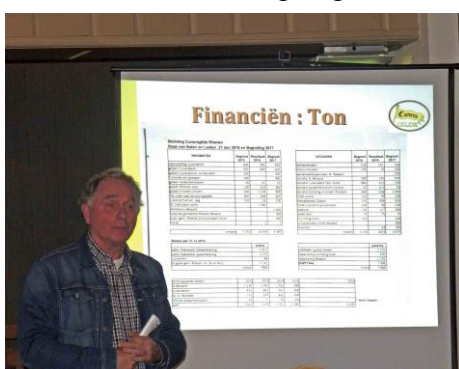
Enkele dagen voor zijn overlijden ben ik bij Cor geweest. Hij was opgenomen in het hospice in Tiel en wilde weten of die afspraak nog door zou gaan. Ik heb hem toen gerust kunnen stellen: Met zijn vrouw en kinderen was al afgesproken, dat zij het boek namens hem zouden plaatsen.

En zo zal het op 5 juni ook gebeuren. Wilt u daarbij zijn, bent u van harte welkom. Vanaf half 2 komen de deelnemers van de dodenherdenking van de Grebbeberg naar de hal, waarna de onthulling en plaatsing zijn gepla

Theo Peek

Voorjaarsvergadering

Het was een informatief en gezellig samenzijn op 16 februari in het Oude Raadhuis. De voorzitter memoreerde 2016 als een jaar met meer rondleidingen, een zichtbaarder Gilde, de intentieverklaring met de Stichting Beiaard, de ANBI aanvraag en het samengaan van VVV en Museum. Tevens werden enige beleidsdoelen voor 2017 genoemd: duidelijker afbakenen van de taken van de activiteiten commissie, streven naar wekelijkse bespeeling van de beiaard, acte de presence geven / zichtbaar zijn als Gilde, werven van vrijwilligers, donateurs en subsidie. Met daarbij natuurlijk vasthouden aan de basistaken van het Gilde: rondleidingen geven en de Cunerakerk openstellen

Daarna zijn het verslag van de secretaris en het verslag van de penningmeester behandeld. De “kascommissie” heeft vervolgens verslag uitgebracht en de boeken akkoord bevonden. Na een oproep en uitleg van Pim Strous over de tentoonstelling in de zomerperiode in de Cunerakerk in het kader van het Lutherjaar, Vervolgens het “hoofdgerecht” van de avond:

een persoonlijk verhaal van beiaardier Klaas de Haan. Over hemzelf, over hoe hij beiaardier geworden is en wat hij aantrekkelijk vindt aan “onze” Van Bergen beiaard.

Met koffie bij de start en een glaasje en nootje achteraf een geslaagde avond.

Het Beiaardier-huisje

Naast de Nieuwe Kerk in Delft, met de op één na hoogste toren van Nederland, ligt het Beiaardier-huisje, waar aspirant-beiaardiers, les kregen.

In de toren hangt een uit zesendertig klokken bestaande carillon, dat gemaakt is door François Hemony in 1660 en wordt wel genoemd de Stradivarius onder de carillons genoemd.

Ton Dijkstra

Battle tour voor 45 Painfbat op de Grebbeberg.

Op 6 maart werd voor 45 Pantser Infanterie Bataljon 'Oranje Gelderland' uit Havelte een zogenaamde 'battle tour' op de Grebbeberg georganiseerd. 45 Painfbat zet de traditie voort van 8 Regiment Infanterie. In dat kader is er een goede band met Rhenen. 45 Painfbat werkt mee aan de dodenherdenking op 4 mei en de herdenking van 8 RI op Tweede Pinksterdag.

Toen ze paar jaar geleden werden uitgezonden naar Irak kregen ze van de burgemeester een naambord van Rhenen mee voor hun kamp: Kamp Rhenen!

Ruimen 150 militairen kwamen op 6 maart naar de Grebbeberg. Ze hadden een hele zware en koude oefening van de NAVO in Polen nog in de benen.

Hans Brons van Stichting de Greb had het Cuneragilde benaderd voor het leveren van gidsen voor de rondleidingen. Het zijn wel andere rondleidingen dan de gebruikelijke rondleidingen aan kinderen, maar de basiskennis is natuurlijk bij ons aanwezig. Uiteindelijk heb alleen ik, als afgevaardigde van het Cuneragilde, een battle tour gegeven. Hoewel andere Gildegidsen onder persoonlijke titel ook meehielpen. Teun Jordaan was daarbij het middelpunt op zowel RTV Utrecht als een foto in AD regionieuws.

De parkeerplaats was het startpunt, waar ook de lunch werd uitgedeeld. Burgemeester Hans van der Pas hield een toespraakje en er waren opnamen van RTV Utrecht en rechtstreekse radio-interviews. Ik viel door mijn knalgele Gildedas natuurlijk tussen al die camouflage uniformen wel op en had daardoor de eer uitgebreid met de burgemeester over het Cuneragilde te kunnen spreken. Bovendien werd ik door Radio Utrecht geïnterviewd in een rechtstreekse uitzending.

Bij de rondleiding lag meer de nadruk op het militaire aspect. Ik begon de eigenlijke rondleiding bij het monument voor de stalen ketting bij het Hoornwerk. Op vrijdag 3 maart was er op de televisie het programma "Ten Strijde" van Jort Kelder en Peter Jan Hagens. Deze uitzending ging over de Slag om de Grebbeberg. Diverse militairen hadden deze uitzending gezien en er was veel herkenning. Een militair wilde daarom naar het witte huisje van de weduwe van Majoor Landzaat toe, maar daar was geen tijd meer voor. Op de kazemat bij de Heimersteinselaan, die in de uitzending uitgebreid aan bod kwam, werd de groepsfoto gemaakt.

Via de stoplijn en het monument in het voetpad eindigden we op het Ereveld. Opvallend was, dat bij het betreden van het Ereveld, iedereen direct zijn baret afdeed.

Na een bezoek aan de graven van bekende militairen eindigden we in het museum, waar met veel belangstelling werd geluisterd naar de verhalen op de veldtelefoons.

Het was een geslaagde battle tour waarbij de jonge militairen meer historisch besef hebben

opgedaan over een belangrijke slag in de geschiedenis van het regiment.

Ton Dijkstra

Een bijzondere rondleiding op het Ereveld

Het was al een bijzondere datum: **10 mei**. De kinderen van een school uit Scherpenzeel beseften dat nog niet, maar waren wel verrast. Zeker toen ze bij het monument de bloemenzee van 4 mei zagen en er door enkele oudere mensen een ‘verse’ krans werd gelegd.

Tijdens de tocht door het bos vertelde ik bij de ‘drie beuken’ het verhaal van soldaat Gerrit Ossenkoppele. Kinderen vinden het hondje altijd erg zielig, maar tot hun verrassing kwam er als een ‘geest’ een klein hondje kwispelend aangelopen. Dat hondje werd vooral door de meisjes bijna doodgeknuffeld.

Aan het eind van de rondleiding op het Ereveld gingen we naar het monument voor de vermisten. Daar zat een oude man met een rollator op een van de bankjes. Ik vroeg of hij het goed vond dat de kinderen er bij kwamen zitten. Dat was geen probleem en hij luisterde aandachtig mee. De kinderen moesten vervolgens snel naar de bus en hij zwaaide ze uit. Ik bleef bij hem en vroeg naar de reden van zijn aanwezigheid.

Hij werd emotioneel en begon te huilen. Als 6-jarig jongentje had hij op 10 mei aan de hand van zijn vader de parachutisten op het vliegveld Waalhaven bij Rotterdam zien landen. Hij had ook het bombardement meegemaakt. Voor hem begon de oorlog op **10 mei** en daarom hing hij de vlag halfstok op 10 mei en niet op 4 mei. Ook ging hij altijd op 10 mei naar het Ereveld.

Ik heb nog wat met hem gepraat, zo goed mogelijk getroost en hem gekalmeerd achter gelaten.

Ton Dijkstra

Nieuwe vrijwilligers stellen zich voor

Ik ben **Olga Krips**, net 50 jaar geworden en woon sinds maart 2015 in Rhenen. Ik ben bioloog en in 1994 voor mijn promotieonderzoek naar Wageningen verhuisd. Na wat omzwervingen ging ik in 2009 aan de slag bij Noldus Information Technology, een innovatief bedrijf dat software maakt voor gedragsonderzoek. Dat ‘gedrag’ is heel breed, het varieert van het meten van effecten van pesticiden op hommels, tot het effect van drukgolven bij explosies op militairen en gezichtsuitdrukkingen bij het kijken naar commercials. Bij Noldus schrijf ik handleidingen voor de software en geef af en toe ook trainingen. Zo combineer ik alles wat ik leuk vind, schrijven, les geven en helpen bij het opzetten van wetenschappelijk onderzoek met behulp van onze software.

Drie jaar geleden zette een van mijn collega’s zijn huis aan het Goudenregenplantsoen in Rhenen te koop. Min of meer voor de grap ben ik toen eens gaan kijken bij een openhuizendag. En ik werd op slag verliefd, op het huis dan, niet op mijn collega, hoewel de transactie op het werk wel voor wat roddels zorgde. Wonen in Rhenen bevalt me prima, het is een cadeautje in zo’n prachtige omgeving te mogen wonen. En ik ben ook iedere keer weer verrast over de rijke historie van deze mooie stad.

Ik heb twee prachtige kinderen, Anneke (15) en Jeroen (11). Zij wonen de helft van de tijd bij mij en de andere helft bij hun vader in Wageningen. We maken allemaal muziek, ik speel piano en zing bij het Rhenense Popkoor Future, Anneke speelt viool en Jeroen accordeon. Het zullen je burens maar zijn denk ik wel eens, maar we hebben gelukkig met onze burens

goede afspraken kunnen maken.

Een andere passie van mij is wandelen. Ik organiseer al een aantal jaar lange wandelingen in de regio via www.dewandelsite.nl en vind het leuk om onderweg te vertellen over de natuur en de historie. Toen mevrouw Hoorn me bij een braderie vroeg of ik interesse had rondleidingen te geven op de Grebbeberg dacht ik danook meteen “Ja, natuurlijk, dat wil ik!” Ik ga deze zomer een aantal keer meelopen met de rondleiding “Op zoek naar de Koningstafel” en hoop deze wandeling daarna zelf te kunnen gidsen. En, wie weet, kan ik ook op andere manieren wat voor het gilde betekenen.

Hallo. Ik ben **Peter Burghouts**. Sinds dit jaar torenheids. Mijn vrouw Leida en ik wonen hier al sinds 1975. Zij is veel meer bekend in Rhenen dan ik; naast de normale sociale contacten indertijd ook door haar winkel 'Bep en Leida' en later via haar bridgehobby.

Als wij in ons vorige huis op Molenberg 7 in de woonkamer wilden weten hoe laat het was keken we uit de venster naar buiten en zagen we 't op de toren in de verte.

Begin 2016 verhuisden we van onze 'veel-trappen-woning' op de Molenberg naar een wat meer leeftijdsbestendig gelijkvloers appartement. In het aan de buitenkant lelijke maar van binnen uiterst comfortabele en ruime appartement in het 'Koningshuis'. Daar hebben we op ons grote terras/balcon niet zomaar een uitzicht. Als je bijna onder die Cuneratoren woont in een gebouw met die naam ... Volstrekt vanzelfsprekend kwam er dus een grote belangstelling voor de toren, de kerk, en de rest van de interessante geschiedenis van Rhenen. Met de aanmelding bij het gilde als logisch gevolg. Genieten dus van de uitgebreide info die het gilde in de loop van de tijd heeft verzameld (en op het sticky gezet).

In mijn 'vorige leven' was ik leraar economische vakken (eerst ook maatschappijleer) op meerdere scholen maar de laatste ca 25 jaar op het Montessorilyceum Herman Jordan in Zeist en had uiteindelijk dus meer verstand van pubers dan van landbouweconomie, het hoofdvak waarin ik afstudeerde aan de LU in Wageningen. Ik werkte toen overigens al met veel plezier in het onderwijs als bijverdienste voor mijn studie.

Ik ben al 'n jaar of zeven met pensioen. Geen problemen met het doorkomen van de tijd. Ben tamelijk verslaafd aan luisteren naar klassieke muziek en zwelg af en toe ook nog in foto's, films, boeken etc. die te maken hebben met mijn vroegere hobby's en (vakantie)bezigdheden: bergsport en zeezeilen. En nu dus Rhenen daar bij.

Agenda

Zaterdag 10 juni – Cuneradag. De kerk is dicht. Het Cuneragilde verzorgt torenbeklimmingen ieder uur van 12:00 t/m 17:00 uur

Dinsdag 13 juni – Opening Luther tentoonstelling in Cunerakerk - 20.00 uur (inloop 19:30 uur).

N.B. speciaal voor gastvrouwen/heren en gidsen Cunerakerk geeft Pim Strous op **dinsdagmiddag om 16:00** uur een rondleiding langs de expositie

14 juni t/m 9 september Zomeropenstelling Cunerakerk en torenbeklimmingen
Woensdag t/m zaterdag Cunerakerk 13:00 – 16:30 uur; Torenbeklimmingen start 14:30 uur